

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΤΟΝ ΟΚΤΩΒΡΙΟ ἔγινε στήν Ἀθήνα ἡ ἔκθεσι ζωγραφικῆς τοῦ Δ. Στεφανόπουλου καί τῆς Χ. Ἀλεξανδρίδη-Στεφανοπούλου. Οἱ πολὺ γνωστοὶ αὐτοὶ ζωγράφοι εἶχαν κάμει πρωτότερα ἔκθεσι στοὺς Παρίσι με ἐπιτυχία μεγάλη· εἶχαν ἔκθεσι κιάλας στοὺς Παρισινὸν Salon d'automne.

Ἡ Ἀθηναϊκὴ τοὺς ἔκθεσι ἔτυχε μεγίστης ἐκτίμησιν ἀπ' τοὺς κριτικούς. Ὁ Παπαντωνίου ἔγραψε στοὺς "Ἐλεύθερο Βῆμα" "Ὁ κ. Στεφανόπουλος πρὸ πολλοῦ εἶνε μιὰ ἀτομικότης εἰς τὴν ἑλληνικὴν τοπιογραφίαν. Εἰς ἐποχὴν ἀκόμη δύσκολον αὐτὸς ἦτο νεωτεριστὴς εἰς τὸ τοπεῖον. Ἡ χάρις τῶν σημάτων του, τὸ γοργὸν καὶ τὸ ἀκούραστον τῆς πινελιάς του, ὁ ὅλως προσωπικὸς τρόπος, τὸν παρουσίασαν ἕνα τοπιογράφον με λεπτὴν ποίησιν καὶ πρωτοτυπίαν.....

Εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ ἔργα ὁ κ. Στεφανόπουλος πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι δὲν ἔδειξε μόνον τὴν προτίμησιν του πρὸς ὠρισμένην τεχνοτροπίαν ἀλλὰ καὶ τὰ χαρίσματα του — δηλαδὴ τὴν ἀβρότητα καὶ τὸν εὐγενῆ λυρισμόν, ὁ ὁποῖος πάντοτε τὸν διέκρινε. Καὶ ἂν ὑπάρχει ἕνας πίναξ ὅπου τὰ ἀπεκορύφωσεν ὅλα, πίναξ πράγματι ἀπλοῦς ἀλλὰ με πλούσια ἀποτελέσματα, εἶνε τὸ "πλούσιμον τοῦ σιταριοῦ". Ἡ ἀρμονικὴ του οἰκοδόμησις καὶ ἡ τόλμη, ἡ φωτεινότης του, ἡ πλαστικότης του, εἶνε ἐκτὸς ἀμφισβητήσεως. Καὶ εἰς τὰς νέας του λοιπὸν προσπαθείας ὁ κ. Στεφανόπουλος ἔδωκε τὰ ἐκλεκτὰ του χαρίσματα.....

Ἡ κυρία Χ. Ἀλεξανδρίδου-Στεφανοπούλου, μαθήτρια ἑνὸς κατ' ἐξοχὴν ζωγράφου ὅπως ὁ Λουσιὲν Σιμόν, ὀφείλει εἰς αὐτὸν πολλὰ ἀπὸ τὰ προσόντα τῆς. Εἶνε ἀρκετὰ ἀντικειμενικὴ, ὅσο καὶ ἂν φέρεται ἡ ψυχὴ τῆς πρὸς τὰς νέας τάσεις, καὶ μᾶς δίδει μίαν μελέτην τῆς Ἑλληνικῆς φύσεως αὐτὴν τὴν φορὰν εἰς μεγάλην κάπως κλίμακα, πολὺ σταθερωτέραν ἀπὸ ἄλλοτε καὶ εἰς σχῆμα καὶ εἰς χρῶμα".

Ὁ Κλέων Παράσχος ἔγραψε στήν "Πατρίδα". "Πρόκειται γιὰ μιὰ ἔκθεσι ἐνδιαφέρουσα, ὅπου μᾶς δίδουν ὅλο τὸ μέτρον τοῦ ὀρίμου πλέον ταλάντου τῶν δύο καλοὶ καὶ εὐσυνείδητοι Ἕλληνες ζωγράφοι, κάπως συντηρητικοὶ ἴσως μόνον γιὰ τὶς σημερινὰς τάσεις τῆς ζωγραφικῆς, ἀξιόλογοι ὅμως καὶ εἰλικρινεῖς στὶς προσπάθειάς των....

„ Τὰ "Σπετσιώτικα σπητάκια", ὁ "Ἅγιος, Χαράλαμπος" (τῆς

„Υδρας), οί “Βάρκες Λιναριᾶς”, ὁ “Δρόμος στή Σκῦρο”, εἶνε ἀπό
 „ τὰ ἔργα ἐκεῖνα μπροστά στά ὁποῖα δέν μπορεῖ νά μὴ σταματήσει
 „ καί ὁ πιό βιαστικός, καί ὁ ἐπιπολαιότερος ἐπισκέπτης. Αἰσθάνε-
 „ ται κανεῖς ὅτι ἦ κ. Ἀλεξανδρίδου ἔβαλε σ’ αὐτά περισσότερο ἀπό
 „ τήν ψυχὴ τῆς, ὅτι τὰ ἐζωγράφησε μὲ περισσότερο ἐμπνευση μὲ
 „ γνησιωτέρα συγκίνησι. Ἐνα γλυκὸ ὄνειρο, μιὰ θερμὴ σκέψι εὐ-
 „ τυχίας θὰ ἐχάιδευαν τὴν ψυχὴ τῆς καλλιτέχνιδος, ὅταν ἐζωγρά-
 „ φηζε τὰ “Σπετσιώτικα Σπιτάκια”. Τὸ ἔργο αὐτὸ ἔχει στήν ἀτμό-
 „ σφαιρα, στή σύνθεσι, στὸν χρωματισμὸ του, ὄλο τὸ σεμνὸ καί τό-
 „ σο συμπαθητικὸ ἐκεῖνο τόνο τοῦ ἑλληνικοῦ σπιτιοῦ, ποῦ ἀποτελεῖ
 „ τὸ μεγαλύτερο θέλημα του.
 „ Καί ὁ κ. Στεφανόπουλος ἀγαπᾷ καί γνωρίζει τὸ ἑλληνικὸ
 „ ὕμνηρο, καί φαίνεται ὅτι τὸ ἐσπούδασε μὲ προσοχή. Ὅπως τῆς
 „ Κας Ἀλεξανδρίδου, ἔτσι καί τοῦ κ. Στεφανοπούλου τὰ περισσό-
 „ τερα ἔργα εἶνε τοπεῖα ἑλληνικά, νησιώτικα, τῆς Σαντορίνης, τῶν
 „ Σπετσιῶν, τῆς Ὑδρας. Ἀλλ’ ὁ κ. Στεφανόπουλος καλλιεργεῖ τὴν
 „ σύνθεσι πολὺ περισσότερο παρ’ ὅ,τι ἦ κ. Ἀλεξανδρίδου.

Ὁ Παπαλεξάνδρου ἔγραψε στήν “Πρωῖα” “ὁ ἐπισκέπτης τῆς
 „ ἐκθέσεως ἔχει κάτι καλύτερον νά κάμει παρὰ νά φιλολογεῖ τὰς
 „ διαφορὰς τοῦ ἐνὸς πίνακος ἀπὸ τὸν ἄλλον: νά θαυμάσει τὴν
 „ ὠραιότητα τῶν ἑλληνικῶν νησιῶν καί τῶν ἑλληνικῶν βουνῶν,
 „ ἐρμηνευμένην ἀπὸ δύο ζωγράφους μὲ πλούσιον ταλέντον, ἰσχυρὰν
 „ καλλιτεχνικὴν συνείδησιν, ὠριμον ἀντίληψιν ἀνεπιτήδευτον πρω-
 „ τοτυπίαν συλλήψεως καί ἐκτέλεσιν κατασταλαγμένης ἀριότητος.
 „ Μορφωθέντες χωρὶς νά παραστρατήσουν μέσα εἰς τὸ καλλιτεχνι-
 „ κὸν περιβάλλον τοῦ Παρισιοῦ. ὁ κ. καί ἡ κ. Στεφανοπούλου δέν
 „ ἐπιδιώκουν νά δώσουν τὴν συγκίνησιν μὲ μελοδραματικούς γλυ-
 „ κισμοὺς σχεδίου καί χρωμάτων, ἀλλὰ καί χωρὶς ἐξωφρενικάς
 „ ἐκζητήσεις. Αὐθόρημος, εὐλικρινὴς σύλληψις καί ἀπλᾶ, ἴσια μέσα.

Ὁ Φαλιταῖτες εἶπε στή “Βραδυνή” “Τὰ ἔργα τοῦ ζεύγους Στε-
 „ φανοπούλου εἶνε ἀπολύτως συγχρονισμένα: ἱκανοποιοῦν τὴν σύγ-
 „ χρονον αἰσθητικὴν διὰ τὴν ἀπλότητα των, τὴν ἔλλειψιν ἐκζη-
 „ τήσεως εἰς τὸ δούλευμα τῶν λεπτομερειῶν καί τὴν προσοχὴν εἰς
 „ τὴν γενικὴν τῆς εἰκόνας μορφήν.”

Μὲ πολλὴ εὐχαρίστηση μαθαίνομε ὅτι οἱ διακεκριμένοι αὐτοὶ
 καλλιτέχνες σκοπεύουν νά κάμουν προσεχῶς μιὰν ἐκθεση ἔργων
 τους καί στήν Ἀλεξάνδρεια.

ΣΤΟ ΒΕΡΟΛΙΝΟ γιορτάστηκαν τὰ 50 χρόνια τοῦ Οὐάλντεν, τοῦ
 διάσημου γερμανοῦ καλλιτέχνη καί κριτικοῦ. Χώρια ἀπὴν μεγάλη

του άξία, ό Ουάλντεν θά είναι ιδιαίτερα συμπαθής στους Άλεξανδρινούς γιατί συνδέθηκε με τόν ζωγράφο Καλμούχο—πού τόσον εκτιμᾶ ἡ Ἑλληνική Ἀλεξάνδρεια. Στο ἴδρυμα τοῦ Ουάλντεν “Sturm” ἔγινε ἡ έκθεση τοῦ Καλμούχου.

Ὁ Η. Walden ό μοντέρνος αὐτός καλλιτέχνης γεννήθηκε στίς 16 Νοεμβρίου 1870 στό Βερολίνο ὅπου ἔβγαλε τὸ γυμνάσιο. Δεκάξη χρονῶν ἔφυγε ἀπ’ τὸ σπίτι του πούθελαν νά τόν κάνουν ἔμπορα καί πῆγε στό Floren ὅπου σπούδασε μουσική. Τὸ 1899 γύρισε στό Βερολίνο καί παράδινε μαθήματα πιάνου. Γνωρίστηκε με λογίους καί συγγραφείς, τόριξε στή φιλολογία, καί τὸ 1904 ἀνάλαβε

τὴ σύνταξη τοῦ θεατρικοῦ περιοδικοῦ der Neue Weg. Ἐπειδὴ, — ἀριστερός στίς ἀντιλήψεις του γιὰ τὴν τέχνη, — δημοσίεψε ἄρθρα τοῦ Στρίμπεργ (πού τότε τὸν θεωροῦσαν ετραελλό), τὸν ἔδιωξαν καί ἀνάλαβε τὴν σύνταξη τοῦ θεατρικοῦ ἐπίσης das Theater. Στὸ τελευταίο δὲν κατάφερε πάλι νά μείνει πολὺ, καί στό τέλος τῆς ἰδίας χρονίᾳς ἔκανε τὸ καλλι-

τεχνικό σύλλογο Sturm μαζί με τοὺς Th. καί Hein. Mann, Weddekind καί ἄλλους μεγάλους. Τὸ 1909 ἔβγαλε τὸ περιοδικὸ Sturm (ἔξακολουθεῖ βέβαια νά βγαίνει) κι’ ἄρχισε φοβερὸ πόλεμο ὑπὲρ τῆς μοντέρνας τέχνης. Τὸν ἴδιο χρόνὸ ἔκανε τὴν Γκαλερί ὅπου ἐξέθεταν οἱ Σαγκάλ, Φράνσ-Μάρκ, Ἀρχιτένκο, κ.λ. καί ἀκόμα ἐκδοτικὸ οἶκο. Ἀργότερα καί βιβλιοπωλεῖο. Φέτος μετάφερε τὴ Γκαλερί στή Kuifürstendamm σ’ ἓνα ἀπαρτμάν ἀπὸ 6 σάλες. Ἐκεῖ ἐγκαινιαστήκανε διαλέξεις κάθε Τετάρτη καί Παρασκευὴ βράδυ. Στὴ δράση του ὀφείλεται κατὰ μέγιστον λόγον ὁ μοντερνισμὸς σ’ ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις τῆς τέχνης στό Βερολίνο. Ἐγγραψε μουσικὴ κι’ ἓνα μελόδραμα, δράματα πού μεταφραστήκανε στὰ Γαλλικά, ποιήματα, κριτικές, Essais.

ΣΤΙΣ ΑΡΧΕΣ Δεκεμβρίου θ' ἀνοίξει στήν Ἑλληνική Λέσχη (ὅπως ἀγγείλαμε στό ἐξώφυλλο) ἡ ἐκθεση ἐλαιογραφῶν τοῦ γνωστοῦ καί μέ ἐξαιρετικό ταλέντο ζωγράφου κ. Παλαδημητρίου.

ΣΤΟ ΜΕΓΑΛΟ τρίμηνο περιοδικό τοῦ Λονδίνου "Criterion" (τεῦχος Σεπτεμβρίου) δημοσιεύτηκαν — σέ ὠραία ἀγγλική μετάφραση καμωμένη ἀπτόν κ. Γ. Βαλασόπουλο — τὰ ποιήματα τοῦ Καβάφη "Γιά τόν Ἀμμώνη, πού πῆθανε 29 ἐτῶν, στά 610", καί "Εἶγε ἐτελεύτα". Τά τελευταῖα χρόνια ἀρκετά ποιήματα τοῦ Καβάφη φάνηκαν με αφρασμένα σέ ἀγγλικά περιοδικά καί εἴλκυσαν μεγάλη προσοχή. Πού καί πού μάλιστα σέ μερικούς στίχους πολὺ καινούργιων ἀγγλων ποιητῶν, ἀπ' αὐτούς πού πρωτοφαινοῦνται, παρατηριέται μιά κάποια καθαφική ἐπίδραση.

Ἡ "ΕΣΤΙΑ" τῶν Ἀθηνῶν τύπωσε παραμορφωμένο καί σχολίασε δυσμενῶς τὸ ὠραῖο ποίημα τοῦ συνεργάτη μας κ. Μάκη Ἀνταίου "Δέν ἦστες", πού φάνηκε στό τελευταῖο μας τεῦχος. Τά σχόλια αὐτά ἀπορήσαμε πού τὰ ἀγαδημοσίεψε ἐδῶ ὁ "Ταχυδρόμος". Κι' ἀπτήν μὲν "Εστία" δέν μᾶς παραξενεύουν τὰ κρύα κι' ἀνάλατα γραψίματα ξέροντας πῶς συχνά τυπώνει τέτοια, ἀπτόν "Ταχυδρόμο" ὅμως θὰ θέλαμε νά προσέχει πῶς "γι' Ἀλεξανδρινὸ γράφει Ἀλεξανδρινός".

Ο κ. ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΙΚΕΛΙΑΝΟΣ μᾶς ἔγραψε ἀπτό Παρίσι πῶς πρόκειται στό γυρισμό του γιά τὴν Ἀθήνα νά περάσει ἀπτήν Αἴγυπτο.

Μᾶς συγκίνησε πού σέ μᾶς πρώτους ἀνάγγειλε τὸν ἐρχομό του ὁ μεγάλος ποιητής καί μὲ χαρὰ μεταδίδομε τὴν εἶδηση στοὺς πολλοὺς ἐδῶ θυμαστές του.

ΣΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ τεῦχος μας, σελ. 443, γραμ. 25, τυπώθηκε κατὰ λάθος "τὸν νὰ" ἀντὶς "νὰ τὸν".